

AVH -POTILAS

KOULUTUKSEN TAVOITTEET	KESTO	TASO
<ul style="list-style-type: none">• AVH -oireisen potilaan tunnistaminen• Ensiarvion ja tarkemman tilanarvion tekeminen• Neurologisen tutkimuksen harjoittelu• Ensiauttajatasoisen ensihoidon toteutus• Tilannetietoisuuden ylläpito ja tiimityöskentely• Kirjaaminen• Raportointi iSBAR – kaavan mukaisesti	120 min	EVY

VARUSTEET, MASKEERAUSTARVE	HENKILÖSTÖ
<ul style="list-style-type: none">• Hoitolaukku / toimiva ryhmä• Happi / toimiva ryhmä mikäli alueella on käytössä• Defibrillaattori / toimiva ryhmä	<ul style="list-style-type: none">• Potilas x 3• Kouluttaja x 1• Apukouluttaja x 3

HARJOITUKSEN TOTEUTTAMINEN
<ul style="list-style-type: none">• Käy yhteisesti läpi harjoituksen kulku ja tavoitteet.• Aloita noin 15 min alustuksella, jossa kertaat osallistujien kanssa AVH:n oireet, neurologisen tutkimuksen tekemisen, ensiarvion, toiminta-alueesi hoito- ja muut toimintaohjeet.• Neurologisen tutkimuksen tekemisen voi harjoitella yhteisesti ennen rastien aloittamista.• Käy läpi harjoituksen turvallisuussuunnitelma.• Tämän harjoituksen voi viedä läpi esim. kolmen rastin rastiharjoituksena tai vaihtoehtoisesti pienemmissä toimintayksiköissä yksi rasti kerrallaan.• Varaa loppuun 10-15 min yhteiseen päätökseen, jossa voidaan käydä läpi avoimeksi jääneitä kysymyksiä yhteisesti.• Potilaskuvauksiin ei ole kirjoitettu hälytystietoja. Anna ne toimialueesi hälytysohjeen mukaisesti.• Harjoituksen viestiliikenne toteutuu toiminta-alueen ohjeistuksen mukaisesti.

TURVALLISUUSSUUNNITELMA
<p>”TOSIVAARA” havaittaessa maalihenkilön turvallisuutta vaarantavaa toimintaa. Harjoitus tulee keskeyttää tällöin välittömästi ja vaarantavat seikat korjata.</p> <p>Hapen käytön suhteen huomioidaan käyttöturvallisuustiedotteen mukaiset asiat.</p>

HARJOITUKSEN TAUSTAA

Aivoverenkierron häiriö (AVH) voi johtua joko tukoksesta aivovaltimossa tai aivovaltimon verenvuodosta aivokudoksen sisään. Oirekuva on samansuuntainen molemmissa tapauksissa ja varmistus asiaan saadaan vasta sairaalassa tehtävillä tutkimuksilla.

AVH -oireiden kohdalla on erittäin tärkeää päästä nopeasti hoitoon, koska tällöin potilaan ennuste paranee huomattavasti. Potilas tulisi saada hoitoon 4,5 tunnin kuluessa oireiden alkamisesta.

AVH -oireita:

- Toispuoleinen raajaheikkous
- Toisen suupielen roikkuminen
- Puheen tuoton tai ymmärtämisen häiriö
- Näköhäiriöt, kaksoiskuvat
- Tasapaino- tai kävelyvaikeus
- Jäykistely, neliraajaheikkous, epäselvä puhe

FACE

Kasvojen epäsymmetria

ARM

Toispuoleinen raajaheikkous

SPEECH

Puheentuoton tai ymmärtämisen häiriö

TIME

Soita heti 112

Neurologinen tutkimus:

- Pyydä potilasta ojentamaan molemmat kätensä eteensä kämmenet ylöspäin ja pitämään tässä asennossa noin 10 sekuntia. Onko lihasvoimissa eroja?
- Pyydä potilasta nostamaan molempia jalkojaan. Onko lihasvoimassa eroja?
- Pyydä potilasta irvistämään. Onko kasvojen symmetriassa eroja?
- Onko potilaan puhe selkeää?
- Noudattaako kehotuksia?
- Onko kaksoiskuvia tai muita näköhäiriöitä?
- Onko tasapainovaikeuksia? Pystyykö kävelemään?

ENSIARVIO		VÄLITTÖMÄT HOITOTOIMET	
A	<ul style="list-style-type: none"> • Avoin hengitystie → avaa hengitystiet tarvittaessa leukaa nostamalla ja taivuttamalla päätä kevyesti taaksepäin. Vammapotilaalla aloita kaularangan tukeminen. 	A	<ul style="list-style-type: none"> • Varmista hengitystien auki pysyminen
B	<ul style="list-style-type: none"> • Tuntuuko ilmavirtaus? Jos ei → aloita elvytys ja kutsu lisääpua • Hengitystaaajuus, hengitystyö • Onko hengitys riittävää 	B	<ul style="list-style-type: none"> • Tue riittämätöntä hengitystä maski-palje-ventilaatiolla (HT alle 8-10, hengitys pinnallista)
C	<ul style="list-style-type: none"> • Tuntuuko rannesyke? • Syketaajuus (tasainen, epätasainen) • Ihon lämpö ja hikisyys 	C	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrehdytä suuret verenvuodot → painetai hemostaattinen sidos, hätätilanteessa kiristyside
D	<ul style="list-style-type: none"> • Potilaan tajunnan taso <ul style="list-style-type: none"> ○ hereillä ○ heräteltävissä puhe / kipu ○ ei reagoi kivulle 	D	<ul style="list-style-type: none"> • Käänä ei hereillä oleva potilas kylkiasentoon elleivät välittömät hoitotoimet estä (esim. hengityksen tukeminen)
E	<ul style="list-style-type: none"> • Onko näkyviä vammoja? 	E	<ul style="list-style-type: none"> • Suojaa kylmältä

POTILASKUVAUKSET

HARJOITUS 1

Noin 15 minuuttia sitten alkanut vasemman jalan heikkous. Ei ole vastaavaa aikaisemmin ollut. Vasen käsi tuntuu puutuneelta. Vasemman puolen raajojen liikkuttaminen ei onnistu kunnolla. Ei muita oireita, tajunnan taso hyvä, orientoituu.

Aika	Hengitystiet	HT	SpO ₂	p	RR	VS	Lämpö	Alco	Tajunta
0	avoin	oma	oma	oma +20	190/110	oma	oma	---	ok
5	avoin	oma	oma	oma +20	196/108	oma	oma	---	ok
10	avoin	oma	oma	oma +20	210/120	oma	oma	---	ok

HARJOITUS 2

Hetki sitten henkilö on valittanut kovaa päänsärkyä ja tuupertunut sen jälkeen maahan. Kouristanut lyhyesti tuupertumisen jälkeen (ei tarvitse kouristaa, kun auttajat tulevat paikalle). Tavattaessa syvästi tajuton, hengitys kuorsaavaa ja harvaa. Ei ulkoisia vamma-merkkejä. Ensivasteyksikkö saa tehtävän kouristeluna (772B).

Aika	Hengitystiet	HT	SpO ₂	p	RR	VS	Lämpö	Alco	Tajunta
0	uhattuna	8	88 (O ₂ 96)	60	190/90	oma	oma	---	↓↓↓
5	uhattuna	8	87 (O ₂ 96)	60	198/100	oma	oma	---	↓↓↓
10	uhattuna	8	86 (O ₂ 96)	60	200/100	oma	oma	---	↓↓↓

HARJOITUS 3

Tytär on soittanut hätäkeskukseen, koska hänen äidillään (72 v.) on huono olo ja oikea käsi ei toimi ja puhekin on hassua. Kohteessa tavataan asiallinen ja orientoitunut henkilö, joka kertoo kuvattujen oireiden menneen jo ohi. Oireet palaavat noin 7-8 min kuluttua uudelleen.

Aika	Hengitystiet	HT	SpO ₂	p	RR	VS	Lämpö	Alco	Tajunta
0	avoin	oma	oma	oma	oma	oma	oma	oma	ok
5	avoin	oma	oma	oma	oma	oma	oma	oma	ok
10	avoin	oma	oma	oma	160/100	oma	oma	oma	ok

Oma = maalihenkilöltä mitattu arvo

(O₂) = suluissa oleva lukema kertoo happisaturaation arvon lisähapen kanssa

↓ = unelias, herää puheelle ↓↓ = herää kivulle ↓↓↓ = ei heräteltävissä

AIKA (MIN)	HARJOITUS 1	OK	EI
3	TEHTÄVÄNANTO: "706B..." TOIMINTASUUNNITELMA: työnjako, toimintasuunnitelma, varusteet		
1	TILANNETIEDUSTELU: Kohteen turvallisuus		
2	ABCDE <ul style="list-style-type: none"> Hengitystien avoimuus Hengityksen riittävyys (HT, puhekyky) Verenkierron riittävyys (rannesyke + / -), iho, lämpöraja Tajunnan tason arviointi Onko näkyviä vammoja Anna lyhyt raportti kohteeseen tuleville yksiköille ensiarvion perusteella. 		
5	TARKENNETTU TILANARVIO <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumatietojen selvittely <ul style="list-style-type: none"> Milloin oire alkoi (mahdollisimman tarkka aika)? Kuka huomasi oireet? Mikä on potilaan toimintakyky (omatoiminen, avustettava jne.)? RR, p, tajunnan tason arviointi sanallisesti, HT, SpO₂, VS, lämpö, alco Neurologinen tutkimus: <ul style="list-style-type: none"> Yläraajat: Pyydä potilasta nostamaan molemmat kädet eteensä kämmenet ylöspäin ja pitämään tässä asennossa 10 sekuntia. Onko lihasvoimissa eroja? Alaraajat: Onko jalkojen lihasvoimissa eroja? Puheentuotto ja näkökyky Kasvojen symmetria: pyydä potilasta irvistämään. Onko tasapainovaikeuksia? Pystyykö kävelemään? Sairaudet, lääkitys 		
5	HOITO <ul style="list-style-type: none"> Makuulle, ei saa liikkua Jos hoitotila on viileä, pidä lämpöisenä (hapenkulutus vähenee) Happihoito alueen hoito-ohjeen mukaisesti 		
	KIRJAAMINEN		
	TILANNETIETOISUUDEN YLLÄPITO <ul style="list-style-type: none"> Riittävä määrä time-out -hetkiä iSBAR -raportti 		

5	TOIMINTA SEIS: Varusteiden pakkaaminen		
10	PALAUTEKESKUSTELU <p>Oma arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> Mitä oli tapahtunut? Mikä meni hyvin? Mitkä ovat kehittämisen kohteet? <p>Kouluttajan palaute</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminta yleisesti (työnjako, tilannetietoisuus, potilasturvallisuus, työturvallisuus jne.) Mikä meni hyvin? Kehittämiskohteet? 		

AIKA (MIN)	HARJOITUS 2	OK	EI
	TEHTÄVÄNANTO: "772B..." TOIMINTASUUNNITELMA: työnjako, toimintasuunnitelma, varusteet		
1	TILANNETIEDUSTELU: Kohteen turvallisuus		
2	ABCDE <ul style="list-style-type: none"> Hengitystien avoimuus Hengityksen riittävyys (HT, puhekyky) Verenkierron riittävyys (rannesyke + / -), iho, lämpöraja Tajunnan tason arviointi Onko näkyviä vammoja? Anna lyhyt raportti kohteeseen tuleville yksiköille ensiarvion perusteella. 		
5	TARKENNETTU TILANARVIO <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumatietojen selvittely <ul style="list-style-type: none"> Milloin oire alkoi, mahdollisimman tarkka aika Onko tiedossa mitä teki oireen alkaessa? Oliko mitään oireita ennen tajuttomuuden alkua? RR, p, tajunnan tason arviointi sanallisesti, HT, hengitystyö, SpO₂, VS, lämpö Sairaudet, lääkitys 		
5	HOITO <ul style="list-style-type: none"> Huolehdi avoimesta hengitystiestä Jos hoitotila on viileä, pidä lämpöisenä (hapenkulutus vähenee) Hengityksen tukeminen maski-palje-ventilaatiolla 		
	KIRJAAMINEN		
	TILANNETIETOISUUDEN YLLÄPITO <ul style="list-style-type: none"> Riittävä määrä time-out -hetkiä iSBAR -raportti 		
5	TOIMINTA SEIS: Varusteiden pakkaaminen		
10	PALAUTEKESKUSTELU <p>Oma arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> Mitä oli tapahtunut? Mikä meni hyvin? Mitkä ovat kehittämisen kohteet? <p>Kouluttajan palaute</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminta yleisesti (työnjako, tilannetietoisuus, potilasturvallisuus, työturvallisuus jne.) Mikä meni hyvin? Kehittämiskohteet? 		

AIKA (MIN)	HARJOITUS 3	OK	EI
3	TEHTÄVÄNANTO: "706B..." TOIMINTASUUNNITELMA: työnjako, toimintasuunnitelma, varusteet		
1	TILANNETIEDUSTELU: Kohteen turvallisuus		
2	ABCDE <ul style="list-style-type: none"> Hengitystien avoimuus Hengityksen riittävyys (HT, puhekyky) Verenkierron riittävyys (rannesyke + / -), iho, lämpöraja Tajunnan tason arviointi Onko näkyviä vammoja? Anna lyhyt raportti kohteeseen tuleville yksiköille ensiarvion perusteella. 		
5	TARKENNETTU TILANARVIO <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumatietojen selvittely <ul style="list-style-type: none"> Milloin oire alkoi, mahdollisimman tarkka aika, milloin meni ohi Onko aikaisemmin ollut vastaavaa Kirjaa uuden oireen alkamisaika RR, p, tajunnan tason arviointi sanallisesti, HT, SpO₂, VS, lämpö Neurologinen tutkimus: <ul style="list-style-type: none"> Yläraajat: Pyydä potilasta nostamaan molemmat kädet eteensä kämmenet ylöspäin ja pitämään tässä asennossa 10 sekuntia. Onko lihasvoimissa eroja? Alaraajat: Onko jalkojen lihasvoimissa eroja? Puheentuotto ja näkökyky Kasvojen symmetria: pyydä potilasta irvistämään. Onko tasapainovaikeuksia? Pystyykö kävelemään? Sairaudet, lääkitys 		
5	HOITO <ul style="list-style-type: none"> Makuulla, potilas ei saa rasittaa itseään (hapenkulutus vähene) Jos hoitotila on viileä, pidä lämpöisenä (hapenkulutus vähenee) 		
	KIRJAAMINEN		
	TILANNETIETOISUUDEN YLLÄPITO <ul style="list-style-type: none"> Riittävä määrä time-out -hetkiä iSBAR -raportti 		

5	TOIMINTA SEIS: Varusteiden pakkaaminen		
10	PALAUTEKESKUSTELU <p>Oma arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> Mitä oli tapahtunut? Mikä meni hyvin? Mitkä ovat kehittämisen kohteet? <p>Kouluttajan palaute</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminta yleisesti (työnjako, tilannetietoisuus, potilasturvallisuus, työturvallisuus jne.) Mikä meni hyvin? Kehittämiskohteet? 		